ПЕРІОДИЗАЦІЯ РОЗВИТКУ, ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ. ЛЕКЦІЯ № 1. КУРС ЛЕКЦІЙ З КРИМІНАЛІСТИКИ: НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК[1]

Кириченко О. А., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С.

Реферат. Лекція № 1, якою Кириченко О. А., Ткач Ю. Д. і Тунтула О. С. відкривають курс криміналістики, вийшла другим виданням як навчальний посібник (Київ : Видавець Назаров О. А., 2019, 72 с.) у додатку до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці». Автори викладають періодизацію розвитку вітчизняної криміналістики з характеристикою кожного періоду, розкривають сутність першої та другої концепцій поняття криміналістики, описують системно-структурну будову і змістовно-тематичне наповнення базового спеціального курсу, а також дисциплінарні зв'язки криміналістики. Ці питання докладно опрацьовано в «Курсі лекцій з криміналістики» за науковою редакцією О. А. Кириченка (Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014). Там періодизацію побудовано на критеріях Ю. Д. Ткача (назва, поняття, системно-структурна будова і міжнауковий статус дисципліни) і виокремлено три періоди: накопичення знань у межах антикримінального права і процесу до 1898 р., формування уявлень про назву, поняття й систему науки (від 1898 р. до 1970-х рр.) та визначення її поняття, структури й наукового статусу (з 1970-х рр.). Криміналістику й ордистику автори курсу визначають як методичні (неправові, антиделіктні) юридичні науки, що розробляють відповідно гласні та негласні засоби протидії правопорушенням; друга концепція поширює їхній предмет на всі правопорушення, а не лише на злочини, а сам курс поділено на частини «Теорологія», «Техніка», «Тактика» і «Методика». Посібник рекомендувала вчена рада Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика (протокол № 11 від 26.06.2019), рецензенти — доктори юридичних наук І. І. Котюк, І. В. Пиріг та Е. Б. Хачатуров. Лекцію призначено для криміналістичної підготовки бакалаврів спеціальності 081 «Право»; вона буде корисною викладачам і студентам юридичних закладів вищої освіти та працівникам антиделіктних органів, а судовим експертам допоможе побачити місце спеціальних знань у системі протидії правопорушенням.

Ключові слова: криміналістика, періодизація розвитку криміналістики, поняття криміналістики, ордистика, система курсу криміналістики, дисциплінарні зв'язки, антиделіктна діяльність, юридична освіта, спеціальність 081 «Право».

Periodisation of Development, Concept, System and Disciplinary Links. Lecture No. 1. A Course of Lectures on Criminalistics: A Textbook

Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D., Tuntula O. S.

Abstract. Lecture No. 1 by Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D. and Tuntula O. S. opens their course in criminalistics and was reissued in a second edition (Kyiv: Publisher Nazarov O. A., 2019, 72 pp.) as a supplement to the electronic journal Forensic Psychological Examination. Application of the Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice. The authors outline the periodisation of Ukrainian criminalistics and characterise each period, explain the first and the second concepts of what criminalistics is, describe the structure and thematic content of the basic special course, and show the links between criminalistics and related disciplines. The same issues are developed in the Course of Lectures on Criminalistics edited by Kyrychenko O. A. (Mykolaiv, 2014). There the periodisation follows

criteria proposed by Tkach Yu. D. (the name, concept, structure and interdisciplinary status of the discipline) and distinguishes three periods: accumulation of knowledge within criminal law and procedure up to 1898, formation of ideas about the name, concept and system of the science from 1898 to the 1970s, and definition of its concept, structure and scientific status since the 1970s. Criminalistics and its covert counterpart, ordistics, are treated as methodological legal sciences that develop overt and covert means of countering offences, and the second concept extends their subject from crimes to all offences. The textbook was approved by the Academic Council of the Pylyp Orlyk International Classical University and is intended for law undergraduates, lecturers and staff of law enforcement bodies.

Keywords: criminalistics, history of criminalistics, periodisation, concept of criminalistics, ordistics, course structure, disciplinary links, legal education.

Першоджерело: *Кириченко О. А., Ткач Ю. Д., Тунтула О. С. Періодизація розвитку, поняття, система і дисциплінарні зв'язки. Лекція № 1. Курс лекцій з криміналістики : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Видавець Назаров О. А., 2019. 72 с. (Додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці»).*[1] *Реферат оприлюднено в журналі 06.07.2019.*

References

1. Kyrychenko O. A., Tkach Yu. D., Tuntula O. S. Periodyzatsiia rozvytku, poniattia, systema i dystsyplinarni zviazky. Lektsiia № 1. Kurs lektsii z kryminalistyky: navchalnyi posibnyk [Periodisation of Development, Concept, System and Disciplinary Links. Lecture No. 1. A Course of Lectures on Criminalistics: A Textbook] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. Vol. 4, No. 4 (22). URL: https://expertize-journal.org.ua/profesor-kirichenko-o-a/972-kirichenko-o-a-tkach-yu-d-tuntula-o-s-periodizatsiya-rozvitku-ponyattya-sistema-i-distsiplinarni-zv-yazki-lektsiya-1-kurs-lektsij-z-kriminalistiki-navchalnij-posibnik (onovlena versiia vid 29.05.2022). [in Ukrainian].